

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פ"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1

לפני כבוד השופט שכיב סרחאן

בעניין: פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980 (להלן: "הפקודה")

ובעניין:

מוניר סמארה

המבקש/החייב:

נגד

1. כונס נכסים רשמי תל אביב
2. איתן צנעני (מנהל מיוחד)
3. קרנית-קרן לפיצוי נפגעי תאונת דרכים (נושה)

משיבים:

בקשה להכרזה, אישור תכנית פרעון ומתן הפטר מותנה.

2
3
4
5
6
7

פסק דין

8

9

10

11

אקדמות מלין

12

1. המבקש יליד 1984, תושב טירה, נשוי ואב לשני קטינים הסמוכים על שולחנו. הוא פוּח במקצועו, עובד כשכיר ומשתכר סך של 8,500 ₪ נטו לחודש. אשתו עובדת שכירה ומשתכרת סך של 2,500 ₪ נטו לערך לחודש. הוא מתגורר, ביחד עם בני משפחתו, בדירה שכורה ומשלם דמי שכירות בסך של 2,500 ₪ לחודש.

16

17

2. המבקש הגיש בקשה למתן צו כינוס ולהכרזתו פושט רגל ביום 29.10.2015 (להלן: "הבקשה"). ביום 1.11.2015 ניתן צו כינוס לנכסי המבקש, בהסכמת הכני"ר, הוא המשיב 1, וללא התנגדות מי מהנושים המוצהרים ובכללם המשיבה 3 (להלן: "הנושה"). עו"ד איתן צנעני, המשיב 2, מונה כמנהל מיוחד לנכסי המבקש. המבקש הצהיר בבקשתו למתן צו כינוס, כי חובותיו עומדים על סך כולל של 535,081 ₪ לחמישה נושים. בסופו של יום, הוגשו בהליך דין חמש תביעות חוב, בסכום כולל של 1,423,817 ₪. תביעות החוב נבדקו והוכרעו על ידי המנהל המיוחד.

21

22

23

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פש"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

- 1 סכום הנשייה הוא סך של 751,649 ₪. לשלמות התמונה, בעניין זה, נוסיף ונציין, כי
2 צו התשלומים החודשי/העתי עומד על סך של 400 ₪.
3
4 3. לגבי מקורו של החוב לנושה נציין, כי ביום 17.1.2009 ארעה תאונת דרכים בכביש
5 561 (להלן: "התאונה"), שעה שהמבקש השתמש ברכב מנועי (להלן: "הרכב") ברשות
6 בעליו, מר שאדי סמארה. המבקש נהג ברכב ללא ביטוח בר-תוקף ובמהירות מופרזת.
7 כתוצאה מהתאונה, קופחו חייו של ילד קטין בן 8 שנים (להלן: "המנוח"). המהירות
8 המקסימלית המותרת בקטע הכביש בו אירעה התאונה היא 50 קמ"ש, ואילו המבקש
9 נהג את הרכב במהירות של 80 קמ"ש. כמו-כן, במקום בו ארעה התאונה לא היה מעבר
10 חצייה להולכי רגל, והמנוח חצה את הכביש שלא במעבר חצייה.
11
12 4. משטרת ישראל חקרה את התאונה, נסיבותיה וסיבותיה, והמליצה להעמיד את
13 המבקש לדין פלילי בעבירה של גרימת מוות ברשלנות. ואכן, המבקש הובא לדין פלילי
14 לפני בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה, בעבירה של גרימת מוות ברשלנות
15 (גמ"ר 484-04-09). בית המשפט קמא (כב' סגנית הנשיאה אטליא וישקין) הרשיע את
16 המבקש, על-פי הודאתו בעובדות כתב האישום, בעבירה של גרימת מוות ברשלנות וגזר
17 את עונשו ביום 16.2.2011 כדלקמן: מאסר בן עשרים ושמונה חודשים, כאשר
18 עשרים חודשים לריצוי בפועל, והיתרה על תנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה בזמן
19 פסילה או גרימת מוות ברשלנות בתקופה של 3 שנים, פסילה בפועל מלהחזיק או
20 להוציא רישיון נהיגה למשך חמש עשרה שנים וקנס. ודוק וקרא: המבקש לא הועמד
21 לדין, וממילא לא הורשע בדין, בעבירה של נהיגה ברכב מנועי ללא פוליסת ביטוח בת-
22 תוקף לפי סעיף 2(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.
23 ערעורו של המבקש על גזר הדין לבית המשפט הזה (עפ"ג 58576-03-11) נידון על ידי כב'
24 השופטים מנחם פינקלשטיין (אב"ד), זהבה בוסתן ורמי אמיר ונדחה ביום 15.5.2011.
25
26 5. יורשי המנוח הגישו, בזמנו, תביעת פיצויים נגד הנושה לפי הוראות סעיף 12(א)(2)
27 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "החוק"). התביעה
28 התקבלה וביום 25.7.2010 שילמה הנושה לתובעים האמורים פיצויים בסך של 630,000
29 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פש"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 הנושה הגישה, בזמנו, תביעת חזרה לבית משפט השלום בתל-אביב יפו נגד המבקש
2 והבעלים של הרכב, מר שאדי סמארה, לפי הוראת סעיף 9 לחוק (10-12-23786).
3 הנתבעים האמורים לא התגוננו כנגד תביעת החזרה, ובית המשפט קמא (כב' הרשמת
4 (כתוארה דאז) שרון הינדה) נעתר לתביעה וחייב את הנתבעים (המבקש ובעל הרכב)
5 לשלם לנושה את סכום התביעה, הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 674,054
6 ₪ ביום 11.4.2011 (להלן: "פסק הדין"). החוב הפסוק לא שולם לנושה, ופסק הדין הוגש
7 לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל תל-אביב יפו (תיק הוצל"פ 01-64865-11-0).

טענות המבקש

8
9
10
11 6. המבקש טוען בתמצית, כי הוא חדל פירעון וזכאי להגנת הפקודה. הוא קיים כדין
12 את חיוביו וההגבלות שהוטלו עליו בהליך. התנהג בתום לב לאורך כל ההליך ובכך שילם
13 את חובו לחברה בגין הרשעתו בעבירה הפלילית (גרימת מוות ברשלנות). לפני שנהג
14 ברכב, הוצגה לפניו תעודת ביטוח חובה בת-תוקף, כביכול, שהיתה חתומה על ידי בנק
15 מסחרי. דא עקא, הסתבר בדיעבד, כי אין על שימושו ברכב פוליסת ביטוח בת-תוקף.
16 נעשתה סולחה עם משפחת הקורבן. החלטה לדחיית הבקשה מהווה סנקציה שלא כדין.

טענות המשיבים 1 ו-2

17
18
19
20 7. המשיבים 1 ו-2 מסכימים לבקשה. משיב 2 הגיש תסקיר מפורט וממצה הן באשר
21 לנסיבותיו האישיות של המבקש ובני משפחתו הגרעינית, הן לאופן התנהגותו
22 והתנהלותו של המבקש במעמד יצירת החובות ובמהלך ההליך, הן לעניין החקירה
23 שהוא ניהל ותוצאותיה, הן לגובה החובות ומקורם והן להיקף נכסי החייב וסוגיהם.
24 בסופו של יום, ממליץ המשיב 2 להיעתר לבקשה וליתן הפטר מותנה למבקש והתנאי
25 הוא, כי המבקש יוסיף לקופת הכינוס סך של 108,000 ₪, שישולם בשבעים ושנים
26 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, כך שהסכום הכולל שיצטבר בקופת הכינוס יהא
27 סך של 120,500 ₪.

28 כאמור, משיב 1 מסכים לבקשה, בכפוף להמלצת המנהל המיוחד .

29 ויודגש: גם המבקש מסכים להמלצת המשיב 2 דנן.

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פש"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

טענות הנושה

1

2

3 8. הנושה מתנגדת לבקשה. לדידה, לא ניתן להכריז על המבקש כפושט רגל שעה
4 שמקור החוב הוא התנהגות פלילית, שתוצאתה הרשעה בפלילים ומאסר בפועל.
5 המבקש התנהג בחוסר תום לב, הן בתקופה שקדמה להליך דן והן במהלכו. יכולתו
6 הכלכלית של החייב לפרוע את מלוא חובותיו לא נבדקה ולא נתבררה עד תום.

7

8

דיון והכרעה

9

10 9. אפתח ואומר, כי לאחר עיון בתסקיר ובשאר המסמכים שבתיק ולאחר ששמעתי
11 את טענותיהם של הצדדים, ובשים לב לדין (החרות וההלכתי) שלעניין, שוכנעתי, כי
12 בקשה זו בדין יסודה. המחוקק הגדיר בסעיף 18 ה' לפקודה את השיקולים העיקריים
13 שעל בית המשפט לשקול בבואו להחליט בבקשה לפשיטת רגל, כדלקמן:

14 "א) בית המשפט יחליט, בתום הדיון בבקשת פשיטת הרגל ולאחר שהוגשה
15 לו חוות דעת הכונס הרשמי, אחת מאלה:

16 (1) להכריז בצו שהחייב הוא פושט רגל כאמור בסעיף 42;

17 (2) לדחות את הבקשה, אם שוכנע כי הוגשה שלא בתום לב, במטרה
18 לנצל לרעה את הליכי פשיטת הרגל, או כי החייב יכול לפרוע את
19 חובותיו;

20 (3) לקבוע, בכפוף להוראות סעיף 63, כי מיד לאחר הכרזת החייב
21 פושט רגל יינתן לו הפטר לאלתר, מהטעם שאין בניהול הליכי פשיטת
22 רגל כדי להביא תועלת לנושים, ובלבד שחלפו לפחות ששה חודשים
23 מיום מתן צו הכינוס; על הפטר לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים
24 66, 67 ו-226.

25 (ב) בית המשפט רשאי לדחות את מתן ההחלטה בבקשת פשיטת הרגל
26 למועד שיקבע, על מנת לאפשר לחייב להסדיר את חובותיו בדרך של פשרה
27 או הסדר לפי פקודה זו. "

28

29 10. השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו להחליט בבקשה לפשיטת רגל
30 והמנויים בסעיף 18 ה' לפקודה נגזרים, למעשה, מתכליתה (הספיציפית והכללית) של
31 הפקודה העומדת על שלושה אינטרסים, שלעיתים קרובות מנוגדים הם:
32 א – שיקומו הכלכלי של החייב תם הלב וההוגן ומתן לו התחלה חדשה (Fresh start)
33 בשוק העסקים/העבודה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פש"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 - יצירת מיכניזם לכינוס נכסי החייב לשם פרעון חובותיו וחלוקתם בדרך יעילה,
2 שוויונית, זולה, הוגנת ומהירה בין כלל נושיו.

3 ג - הגנה על תקנת הציבור ושמירה על שלטון החוק במובנם הרחב (האינטרס הציבורי
4 הכללי).

5 (ראו והשוו- ע"א 6416/01 **בנבנישתי נ' כונס הנכסים הרשמי**, פ"ד נז(4) 107, 204-206,
6 (2003) (להלן: "**עניין בנבנישתי**"); רע"א 2282/03 **גרינברג נ' כונס הנכסים הרשמי**,
7 פ"ד נח(2) 810, 814 (2004); ע"א 3376/11 **רוזנברג נ' כונס הנכסים הרשמי** [פורסם
8 בנבו], מיום 6.10.2013, (להלן: "**עניין רוזנברג**");

9 *Williams v. U.S. Fid.&Guar.Co.*, 236 U.S 549, 555(1915);

10 *Local Leon CO. v.Hunt*, 292 U.S. 234,244 (1934) ;

11 Douglas G. Barid, "Loss Distribution, Forum Shopping, and Bakruptcy: A
12 Replay to Warren", 54 *U.CHI. L. Rev.* (1987);

13 *Report of the Review Committee on Insolvency Law and Practice*,
14 (committee chaired by Kennrth Cork), (1982) Cmnd 8558. Para 192)).

15

16 11. תום לבו של המבקש להכריז עליו פושט רגל לפי הפקודה נגזר מתכלית משטר

17 חדלות הפרעון והוא אוביקטיבי במהותו (ע"א 7994/08 **גוטמן נ' כונס הנכסים הרשמי**

18 {פורסם בנבו}, מיום 1.2.2011). תום הלב משתרע על-פני התקופה החל מיצירת החובות

19 לנושים ועד לסיום הליך פשיטת הרגל בהפטר (ש' לוי וא' גרוניס, **פשיטת רגל** (מהדורה

20 שלישית - 2010) 173). יש להבחין בין חייב הוגן האחראי (responsible) לחובותיו

21 לנושים לבין חייב האשם (culpable) ביצירת חובותיו לנושים. אכן, נקבע בפסיקה, כי :

22 "דומה, כי תכליותיה של פקודת פשיטת הרגל שעיקרן הגנה על הנושים ושיקום החייב,

23 אין בהן כשלעצמן כדי ללמד שחובות שנוצרו בגדרי פעילות שאינה חוקית או אינה

24 מוסרית, כדי למנוע מהכרזה על חייב פושט רגל. " (עניין **רוזנברג**, פסקה י"ט. ההדגשה

25 במקור ש.ש.). יחד עם זאת, הוסיפה הפסיקה וקבעה, לעניין דנן, כי: "יש לשלול את

26 תחולת הפקודה על בקשת חייב להכריז על עצמו כפושט רגל בשל אי-חוקיות בניהול

27 עסקו רק בנסיבות שמדובר בהן בפגיעה מהותית בתקנת הציבור ולא רק בשל עצם אי-

28 החוקיות של ניהול העסק " (עניין **בנבנישתי**, בעמ' 208). מכאן, מתן הפטר לחייב חדל

29 פרעון הוגן מחובותיו בני-תביעה בהליך פשיטת רגל הוא הכלל. ואילו סירוב להכרזתו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פשי"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 כפושט רגל והפטרו לאלתר או על תנאי הוא החרג. בשיטות משפט שונות קבע המחוקק
2 רשימת חובות שההפטר לא יחול עליהם (ישראל - סעיף 69 לפקודה; אנגליה-סעיף 281
3 ל- Federal Bankruptcy - 1986; ארצות הברית - סעיף 523 ל- Insolvency Act -
4 (Code (11.U.S.C.).

5
6 12. משטר חדלות פרעון תלוי הקשר (context) זמן ומקום. הוא נגזר גם מעקרונות
7 היסוד של השיטה המשפטית. נקודת המוצא היא, כי על חייב לפרוע את חובו החוקי
8 לנושה. זהו כלל מוסרי, חובה/מצווה דתית ועקרון יסוד נורמטיבי. לפי הדתות
9 המונוטאיסטיות וככלל, אדם אינו נפטר מחובותיו לעולם, וזאת בצד המצווה הדתית
10 המעודדת נושים לוותר על חובותיהם ולרחם על החייב חדל הפרעון ההוגן ועל בני
11 משפחתו. על-פי המשפט העברי אדם אינו נפטר מחובותיו לעולם, אלא אם כן היתה
12 שמיטת כספים שיוצרת איזון משאבים כללי, בזמן שהייתה נוהגת. שמיטת חובות
13 אינה פוטר את החייב מחובתו המוסרית לפרוע את חובותיו (הרב מיכאל אדרעי וד"ר
14 יובל סיני, הפטר בהליכי פשיטת רגל, פורסם באתר:

15 <http://www.netanya.ac.il/ResearchCen/JewishLaw/AcademicPub>
16 Bankruptcy.aspx/Lawexcusion/Pages/ (להל: "אדרעי וסיני");
17 Efrat,R. "The Moral Appeal OF Personal Bankruptcy" , *Whittier Law*
18 *Review* 20, 141-146 (1998)).

19 אליבא דאדרעי וסיני, לפי המשפט העברי על חייב חדל פרעון חל דין של "מסדרין לוי"
20 (שולחן ערוך חושן משפט סימן צז סעיף כג). הליך הסידור הוא הליך נמשך עד לפרעון
21 הסופי של החוב. החייב רשאי לקחת את צרכיו המינמליים, אולם כל מה שמעבר לכך
22 מופנה לפרעון החוב. החייב לא נפטר מן החוב, אלא החוב רובץ עליו עד לפרעונו
23 המוחלט. הליך ההפטר במובנו המצומצם הינו הליך המקובל במשפט העברי מכוח מנהג
24 הסוחרים. חייב יכול להיפטר מחובו שמקורו בטענה, כי הניזוק לא יכול היה לסמוך על
25 דבריו, ודבר זה נכון רק בנוזקים שנגרמו על ידי צד שלישי ולא על ידי החייב עצמו (שם,
26 שם; עניין רוזנברג, בפסקה כ"ג)).

27
28 13. המשפט המוסלמי: לטובת הקורא שאינו בקיא ברזי המשפט המוסלמי נקדים
29 ונטעים, כי המקורות הנורמטיביים העיקריים של המשפט המוסלמי (השריעה) הם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פ"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 אלה: הראשון - הקוראן - הספר הקדוש למוסלמים; השני- אלסונה -אורח חייו של
2 הנביא מוחמד, המשתקף בדברים שהוא עשה, בציוויים למאמנים המוסלמים,
3 באיסורים שהוא אסר עליהם ובהיתרים שהוא התיר להם. הסונה נקראת גם "אחאדית
4 אלרסול"-דברי הנביא; השלישי -אג'מאע-הקונסנזוס של האומה המוסלמית; והרביעי
5 -אלקיאס - ההקש מאחד משלושת המקורות העליונים. יש המוסיפים מקורות משניים
6 נוספים שאין לי צורך לעמוד עליהם כאן.

7 (Kamali, H., *An Introduction To Islamic Law* (2009) 5-31; Hallaq, H.,
8 *Principles of Islamic Jurisprudence* (2003) 1-2).

9 לפי השריעה אדם לא נפטר מחובותיו לעולם. אדם מוסלמי מצווה, מבחינה מוסרית
10 ודתית, לפרוע את חובו לנושה. הנושה זכאי לקרן החוב וחל עליו איסור דתי לגבות
11 ריבית. נושה רשאי לבקש את חג' החייב, קרי - איסור על החייב להשתמש בנכסיו
12 כולל מאסרו, ומכירת כל נכסיו מכל מין וסוג, למעט נכסים מינימליים הדרושים
13 למחייתו ומחיית בני משפחתו הגרעינית. חל איסור על נושה לדרוש פרעון חובו מחייב
14 חדל פרעון שאין לו ממה לפרוע את החוב (בערבית נקרא מופלס עסיד), ועליו לדורש את
15 פרעון חובו כאשר לחייב יכולת לעשות כן (בערבית נקרא מופלס מוסר). (ראו- קוראן,
16 פרשת הפרה פסוק 280, פרשת השולחן פסוק 1; אלג'זאארי, אורח חיי המוסלם
17 (בערבית מנהאג' מוסלם) (1976) 363-360) (Awad, A. and Muchael, R., "Ifilas and;
18 Chapter 11 : Classical Islamic Law and Modern Bankruptcy", 44 *In'l Law*
19 (2010) 975,980- 985).

20
21 14. בעולם העתיק התייחסו לחייב המשתמט מפרעון חובותיו כאל עבריין, ומותר
22 היה לשעבד אותו, למכור אותו, להרוג אותו או לאסורו עד לפרעון החוב. המשפט הרומי
23 התיר לנושה לתפוס את החייב עד לפרעון החוב. אחרי ששים יום ובמידה והחוב לא
24 נפרע, זכאי הנושה להרוג את החייב או למכור אותו בתנאי עבדות לחו"ל (across the
25 Tiber) (לוח שלישית לשתים עשרה הלוחות - ca. 451 BC). בתקופת הבבלים, בחברה
26 הסינית המסורתית ובתקופה היוונית העתיקה הטילו על החייב הגבלות חמורות עד
27 למאוד. לדוגמא, החייב או בן משפחתו היה משעבד את עצמו להבטחת פרעון חוב
28 הלוואה. השתמטות מפרעון החוב, תביא לאובדן חירות החייב ושכר עמלו. שכר העבודה
29 של החייב המשועבד הועבר ישירות לנושה עד לפרעון המלא של החוב.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פש"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

- 1 (Zhou, H., *A comparative Analysis of Bankruptcy Procedures and*
2 *Substantive Mechanism of Bankruptcy Law*, (1995); Johns, C., *Babylonian*
3 *law, Encyclopedia Britanica*, [http://www.yaleedu/lawweb/avalon](http://www.yaleedu/lawweb/avalon/medieval/hammenu.html)
4 [/medieval/hammenu.html](http://www.yaleedu/lawweb/avalon/medieval/hammenu.html); Robe, M. and Steiger, E. M., "Insolvency and its
5 Consequences: A Historical Prespectives", *CESifo, Journal of Institutional*
6 *Commparisons*, Vol. 13, No. 4 (2015) 35).
7
8
9 15. בימי הביניים ובתקופת הרנסנס באירופה, חלה הקלה על חייב חדל פרעון הוגן,
10 לפיה ניתן לאסורו, במקום שעבודו או הריגתו, בבית סוהר המיועד לחייבים (prison
11 Debtors' London's Fleet Prison, *The French prison* - לדוגמא (pour dettes, *Genoa's Malapaga*
12 של החייב לשלטון).
13
14 (Grubb, F., "Babes in Bondge –Parental Selling of Children to Finance
15 Family Migration :The Case of German Migration to North America 1720-
16 1820", *Working Paper* (2003 -04), Department of Economics, University of
17 Delaware; Babington, A., *The English Bastille: A History of Newagte Gaol*
18 *and Pri on Conditionsin Britain 1188-1920*, (1971); Robe and Steiger, *Ibid*,
19 35).
20
21 16. ניתן לומר, כי עד המאה השמונה עשרה, דיני חדלות פרעון בעולם היו מחמירים
22 ומקשים עד למאוד על החייב. הדגש היה על אינטרס הנושה בלבד.
23 (Tabb, C. J., "Lessons from the Globalization of Consumer Bankruptcy"
24 *Illinois Law and Economics Working Paper no.LE05-013* (2005)).
25 התבוננות דרמטית על חדלות פרעון קרתה במאה התשעה עשרה. במשפט האמריקאי,
26 החל משנת 1898 הותר גם לחייב שאינו מסחרי (Non-commerical US)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פשי"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 debtor) להגיש בקשה להכרזתו פושט רגל. בית המשפט העליון בארצות הברית פסק
2 בפרשת Local Leon, דלעיל בעמ' 244, כי :

3 "Banrkruptcy discharge gives to the honest but unfortunate
4 debtor ... a new opportunity in life and a clear field for
5 future effort".

6
7 17. הכרזת האו"ם בדבר זכויות אדם משנת 1948, שאושרה על ידי 174 מדינות
8 בעולם ובכללן ישראל קובעת, בין השאר, כי לכל אדם יש לו את הזכות לחיים, לחירות
9 ולבטחון אישי (סעיף ג' להכרזה), לא יהיה אדם עבד או משועבד, עבדות וסחר עבדים
10 ייאסרו לכל צורותיהם (סעיף ד' להכרזה) ולא יהיה אדם נתון לעינויים, ולא ליחס או
11 לעונש אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים (סעיף ה' להכרזה). וכן, האמנה
12 הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות משנת 1966, שאושרה על ידי 168 מדינות
13 בעולם ובכללן ישראל, קובעת לענייננו, כי לא יוחזק אדם בעבדות או בשעבוד ולא יאולץ
14 לעבוד עבודת כפייה או עבודת חובה (סעיף 8 לאמנה). וכן, קובעת האמנה האמורה, כי
15 לא ייאסר אדם בשל העדר יכולת לקיים התחייבות חוזית (סעיף 11 לאמנה).

16 ויודגש: במקומותינו, הטלת מאסר על חייב, הן בהליך הוצאה לפועל והן בהליך פשיטת
17 רגל, מבוצעת במשורה ורק במקרים חריגים ביותר, ולאחר שיוכח כדין, כי החייב הוא
18 בעל יכולת כלכלית ואין דרך אחרת לאלץ אותו לפרוע את החוב (בג"ץ 5304/92 פר"ח
19 1992 סיוע לנפגעי חוקים ותקנות למען ישראל אחרת - עמותה נ' שר המשפטים, פ"ד
20 מז(4) 715, 763-765 (1993); ע"א 5150/17 פלוני נ' כונס הנכסים הרשמי [פורסם
21 בנבו], מיום 13.7.2017; ע"א 2891/15 כהן נ' כונס הנכסים הרשמי. [פורסם בנבו], מיום
22 3.5.2015).

23
24 18. במדינה התעשייתית-קפיטליסטית המודרנית (מדינת השוק העסקי הגלובאלי
25 החופשי), שחרטה על דגלה את הדמוקרטיה המהותית כשיטת שלטון וממשל, ובה
26 התרחשו וממשיכות להתרחש מהפכות תעשייתיות וטכנולוגיות, דבר שהפך את
27 השימוש באשראי כחלק אינטיגלי בכלכלה המודרנית ומקור המימון העיקרי בעולם
28 העסקים והמסחר, ובשים לב לשינוי שחל בפרדיגמה המדינית-משפטית באשר למעמדו
29 של האדם וזכויותיו, מעבר מתפיסת - Legal social contr ל- Individualism, דומני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פ"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 שהגיעה העת להתבוננות מחודשת במוסד חדלות פרעון. חדלות פרעון היא למעשה
2 'תאונה כלכלית'. היא יוצרת סכסוך חריף בין החייב לבין הנושה. תוצאותיו של סכסוך
3 זה הן נזקים לחייב, לנושה ואף לחברה/הקהילה. יש לתקן נזקים אלה. יש לתת מענה
4 צודק לצרכים של כל הצדדים המושפעים מחדלות פרעון (חייב, נושה והחברה). לדידי,
5 גישת 'הצדק המשקם', בשונה מ- 'הצדק המתקן', היא הגישה האופטימלית לתיקון
6 הנזקים שיוצרת חדלות פרעון. החייב ההוגן, הזכאי להגנת דיני חדלות פרעון, נדרש
7 לפעולות שיש בהן משום מתן מענה הולם על הצרכים של הנושה והחברה בעשיית צדק.
8 וכן, מוטלת עליו חובה מוגברת לפעול לשם שיקומו הכלכלי, יציאתו לדרך חדשה
9 והשתלבותו מחדש בשוק העסקים/העבודה. עליו לתרום עד למאוד להשתלבותו מחדש
10 בשוק העסקים/העבודה ויציאתו מעולם העוני הנשען, בעיקר, על קצבאות משטר
11 הביטוח הסוציאלי. על המחוקק לצמצם את רשימת החובות בדין קדימה והחובות
12 המוחרגים מהפטר. רק במקרה וישנה פגיעה של ממש בתקנת הציבור (האני מאמין
13 החברתי) או בשלטון החוק במובנם הרחב החוב לא יוחרג מההפטר. המדינה אחראית
14 לשיקומו הכלכלי של החייב ההוגן ויצירת מיכניזם לכינוס נכסי החייב וחלוקתם בצורה
15 הוגנת, יעילה, זולה, מהירה ושוויונית בין הנושים. ככלל, היא נדרשת לקחת חלק פעיל
16 בתהליך שיקום החייב ההוגן, ובמידה והיא נושה מובטחת או בעלת חוב בדין קדימה
17 עליה לשקול את הפחתת חובה, ובמקרים המתאים אף לוותר עליו כולו או בחלקו, לשם
18 השאת הדיבידנד לשאר הנושים הרגילים. שיקומו הכלכלי של חייב הוגן בהליך פשיטת
19 רגל הוא מטרה נעלה בחברה מתוקנת, נאורה ובת-תרבות.
20 מאסר החייב בהליך פשיטת רגל יעשה רק כמוצא אחרון, כאשר הוא בעל יכולת כלכלית
21 אך משתמט מפרעון חובותיו.
22 בהצעת חוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי התע"ו-2006 (הצעת חוק הממשלה-1027,
23 התשע"ו-593) קיים עוגן איתן לדוקטרינת הצדק המשקם במשטר חדלות פרעון
24 הישראלי (ראו- המבוא להצעת החוק).

מהתם להכא

25
26
27
28 19. דומני, כי לא אחטא לאמת אם אומר, כי במקרה דנן ולאחר איזון סביר ומידתי
29 בין מכלול האינטרסים והזכויות של המבקש, הנושים והציבור הכללי, ולשם השגת
30 התכלית (הספציפית והכללית) של דיני חדלות פרעון, יש לאפשר למבקש לחסות תחת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פ"ר 15-10-10397 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

1 כנפיה של הפקודה.
2 המבקש נהג ברכב, ברשות בעליו, וגרם לתאונה. התאונה קרתה ברשלנותו של המבקש.
3 כתוצאה מהתאונה, קופחו חייו של המנוח. הנושה שילמה פיצויים ליורשיו של המנוח
4 לפי הוראת סעיף 12(א)(2) לחוק. היא הגישה תביעה חזרה נגד המבקש והבעלים של
5 הרכב לפי סעיף 9 לחוק. התביעה התקבלה בהעדר הגנה. במקרה דנן, מקור החוב לנושה
6 הוא
7 זכותה הסטטוטורית של הנושה לפי סעיף 9 לחוק. המבקש חוייב להחזיר לנושה את
8 סכום הפיצויים והוצאות משפט ששילמה ליורשי המנוח לפי החוק, מאחר והמבקש נהג
9 ברכב ללא כיסוי ביטוחי כדין וגרם לתאונה. ויודגש: המבקש לא נמצא אשם בדין בשל
10 שימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף. מכאן וביחס לנושה, ניתן לומר, כי אין
11 קשר סיבתי ישיד בין החוב לבין העבירה הפלילית בה הורשע המבקש. החוב לנושה לא
12 נגרם כתוצאה מהרשעתו של המבקש בעבירת גרם מוות ברשלנות. הוא נגרם כתוצאה
13 משימוש המבקש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף. המבקש נשא בעונשו - ריצה את
14 המאסר ושילם את הקנס - ופרע את חובו לחברה. הוא עשה סולחה עם משפחת המנוח.
15 אכן, לא ניתן לומר, כי התנהגותו של המבקש לאורך ההליך הייתה למופת. הוא יצר
16 מחדלים. יחד ען זאת, אין המדובר במחדלים חמורים שלא ניתנים לתיקון. המחדלים
17 הוסרו בעיקרם. בנסיבות העניין, לא ניתן לראות במבקש כחסר תום-לב ומנצל לרעה
18 את ההליך. חסותו תחת כנפיה של הפקודה לא פוגעת בתקנת הציבור ושלטון החוק
19 במובנם הרחב. קל להיווכח, כי שיקומו הכלכלי של החייב הוא כדין ומתחייב במקרה
20 דנן.

21 מכאן מסקנתי, לפיה בקשה זו בדין יסודה והמבקש זכאי להפטר מותנה.
22
23

התוצאה

24
25 20. התוצאה היא, אפוא, כי אני נעתר לבקשה, מכריז על החייב כפושט רגל וממנה
26 את המנהל המיוחד כנאמן על נכסיו.
27 כמו-כן ובהתחשב במכלול נסיבות העניין, יינן לחייב הפטר מותנה מחובותיו בני-תביעה
28 , שנוצרו קודם ליום 29.10.2015, וזאת בתנאים הבאים:
29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26 דצמבר 2017

פש"ר 10397-10-15 סמארה נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

- 1 א. החייב יוסיף לקופת הפש"ר סך של 108,000 ₪, שישולם בשבעים ושניים תשלומים
- 2 חודשיים שווים ורצופים החל מחודש ינואר 2018 ואילך.
- 3 ב. החייב יפרע את חוב הפיגורים בתוך 30 יום מהיום.
- 4 ג. להסרת ספק, ההפטר דנן הוא בכפוף להוראות סעיף 69 לפקודה.
- 5 ד. החייב רשאי להקדים תשלומים, והוא יגיש דו"חות חודשיים רק לפי דרישת המשיב
- 6 1 או או המשיב 2. לאחר ביצוע תכנית הפרעון דלעיל, יגיש המשיב 2 לבית המשפט
- 7 פסיקתא, בנוסח המקובל, לחתימה.

8

9

תזכורת פנימית למזכירות בעוד שבעים ושניים חודשים.

10

11

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

12

13

14

ניתן היום, ח' טבת תשע"ח, 26 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.

15

ש.י.ס.ר.ח.א.ן

16

שכיב סרחאן, שופט

17

18

19

20

21

22

23

24